

Kovács Győző Krekó Béláról

„Úgy gondoltam, hogy a sok lehetőség közül ezúttal egyetlen személyről fogok röviden beszélni, akiről a hazai informatika- és oktatástörténetben újabban meglehetősen keveset hallunk: *Kreko Béla* professzorról. Ezúttal nem életrajzi adatokat szeretnék felsorolni, arra nincs időm, inkább a kettőnk közötti - egy életre szóló - kapcsolatról mondanék néhány szót.

1957-et írtunk, akkor végeztem el a Budapesti Műszaki Egyetem Villamosmérnöki Karának a Gyengeáramú Szakát, amikor kezemben a friss diplomával - még további három évfolyamtársammal, valamint négy friss diplomás matematikussal együtt - *Tarján Rezső* behívatott az *MTA Kibernetikai Kutató Csoportjához*, és rövid úton felvett azzal a céllal, hogy mi fogjuk megtervezni és megépíteni az első magyar "*elektronikus, (elektroncsöves), digitális, programvezérelt, automatikusan működő számítógépet*". [...] A munkát elkezdtük, egyáltalán nem zavart bennünket, hogy fogalmunk se volt arról, illetve csak részleteiben ismertük, mi is ez a hosszú nevű berendezés. Csináltuk. A történetet már számtalanszor megírtam, ezért itt abba is hagyom, hiszen *nem az M-3-ról, az első hazai számítógépről, hanem Kreko Béláról szeretnék beszélni.*

[...]

Béla bácsi, nem közgazdász, hanem matematikus volt - az MTA KKCs-ben (ha jól emlékszem) félállásban - *dr. Aczél István* közgazdasági osztályán dolgozott, ahol alkalmazási feladatokat modelleztek számítógépre, például szállítási, tervhivatali, árhivatali stb. számításokat végeztek. A feladatokat - elméletben - úgy dolgozták ki, mintha már elkészült volna a számítógép, pedig akkor a gépet még csak építettük. Ebben az időben számos ifjú közgazdász járt a MTA KKCs-be, akik hallottak az épülő gépről és felajánlották a közreműködésüket a leendő közgazdasági feladatok megoldásában. Nekem úgy tűnt, hogy az osztályon Béla bácsi volt az egyik, közgazdász-matematikus orákulum, aki szó nélkül, kedvvel segített az odaérkező fiataloknak a problémáik megoldásában.

Már ebben a nagyon kezdeti időszakban (1957-60) Béla bácsi többször is elfogadott beszélgetőtársnak, néha ő keresett meg, néha én - sőt munka után - többször elkísértem, élvezve oktatási eszme-futtatásait: a közgazdász-hallgatók miért nem szeretik a matematikát, pedig a matematika milyen fontos eszköz a közgazdasági feladatoknak a pontos elemzéséhez és kiszámításához.

Nem merészném azt állítani, hogy ezeken a beszélgetéseken fogalmazódott meg először Béla bácsiban a "terv-matematika szak" megteremtésének a gondolata, az a modern elképzelés, hogy - a technika fejlődését követve - a MKKE-n legyen egy új tanulási lehetőség, ahol matematikában jártas, a számítástechnikát, mint eszközt jól használó közgazdászokat képeznek. [...]"

Részlet Kovács Győző székfoglalójából, amelyet 2006-ban a Corvinus Egyetemen díszdoktorrá avatása alkalmából mondott.